

„Istarska Rijec“

Istari svakog četvrtka uzela. Svakog drugog četvrtka donosa...

ISTARSKA RIJEĆ

Tjednik za pouku, gospodarstvo i politiku Istarskog naroda.

„Slogom rastu male stvari, a nesloga sve pokvart“. — Narodna poslovica.

Ogiasi stoje 4 kra

za svaki centimetar vremena a štiti jednoga stupca. Za vladu...

Svaki dan na manje...

Kako i travčica, Ka se srpom zanje,

tako iz dana u dan otpada pomalo jedno po jedno sve, što smo negda imali.

Danas je to stabilno naše već sasvim oklojastreno, gotovo golo.

Još gdje gdje drhturi kakova zaboravljena hvojcija; kao da preplašena čeka...

Imamo naime u Julskoj Krajini još nekoliko jugoslovenskih sportskih društava...

U tome je, kako rekosmo, sva naša nada.

Medjutim još se nije crnilo na onom prijedlogu o raspustu naših sportskih društava...

Isti se je gospodin dotakao i crkve. Treba, veli Host, budno paziti na prste...

Pozivajući se na Hostov izvještaj, poslanik dr. Mrach predložio je rezoluciju...

Pa kao da ni to nije dosta, ustao je svjetinik Petris i pročitao rezoluciju...

Ministar Fedele govori tako, jer se drži one naše poslovice, koja veli, da konj...

Ministar Fedele govori tako, jer se drži one naše poslovice, koja veli, da konj...

Ministar Fedele govori tako, jer se drži one naše poslovice, koja veli, da konj...

Ministar Fedele govori tako, jer se drži one naše poslovice, koja veli, da konj...

Naš poznati stari jal

Što je to jal? Jal je zavist, nenavidnost, zloba (invidia).

Griješni prastari jal — to je naša poznata osobina. Ne može se reći, da ga nema i u drugih naroda...

Na jal se mora biti oprezan. Jal je kao ogledalo, u kojemu se vidi naša duša.

U jal se može pretvoriti i čovjek, koji je do sada bio dobar i plemenit.

U jal se može pretvoriti i čovjek, koji je do sada bio dobar i plemenit. Jal je kao ogledalo...

Kopa, ruje i klevete. Zašto? — Zato naprosto, što netko ima ono, čega on nema...

Rekosmo: jal dospijeva svuda. Tako je. Možda će lko pomisliti, da njega ima samo tamo, gdje se zlo i siromašna žive...

tko je „viših, a tko „nižih, to su druge pripovijesti. Nije „viših“ onaj, koji je u višem rangu...

Jal dakle ne pada ni sa porastom bogatstva, ni sa porastom moći. Onal zna, da je jal u svakome, ali se ne može izbaviti od njega...

guta svoju vlastitu žuč. Vidio sam ljude, kojima je jal izobilio lice, stvoreno na sliku i priliku...

ođe bat i nakovani; Jal je kao ogledalo, u kojemu se vidi naša duša. Jal je kao ogledalo...

ođe bat i nakovani; Jal je kao ogledalo, u kojemu se vidi naša duša. Jal je kao ogledalo...

Ni jednaki putovi u životu nas ne čekaju, ni jednaka sudbina nas ne prati.

Za zavidnika je jal ipak, možemo reći, na neki način pravičan grijeh; zato, jer ne muči onoga, na koga se odnosi...

Mnogo zla donosi jal; a i onda, kada baš ne nosi sobom zlo, jal je...

čuvstveni ljudi. Naročito je u njih razvito jedno čuvstvo, jedan osjećaj, a to je sućut (sustar. sućut).

čuvstvo). U njih je probudjen smisao za tuđu radost i žalost, za tuđu sreću i nesreću.

ne želi i ne čini drugome, što bi tebi žao bilo, da ti on učini;

Uzgojem treba odstranjivati jal, taj životinjski preostatak u čovjeku, a razvijati sućut, tu iskru božanstva u čovječanstvu.

Kako jal zahvata sve slojeve bez razlike, tako napada i cijele narode. Kako rekosmo, našem se narodu pripisuje tu ružno svojstvo...

Pokvarena inteligencija

Kao što je bilo za vrijeme Krista, tako je i danas. Najviše se traži lažljivca i ljupeža.

Kadgod se je pojavio veliki duh, koji je ljubio čovjeka i ljudstvo uopće, duh, koji je radio na obnovu i preporodu naroda...

Čuvaj se dakle laskavca, pa ga izbjegavaj, a iskrena prijatelja štuj, slušaj njegove opomene i nastoj da ostaneš vrijedan njegova prijateljstva.

Narod je padoo redovno u zamke pokvarene inteligencije, jer je bio neuk, da bi mogao razlikovati, što je istina, a što laž.

Takove inteligencije ima i danas, iako je u neznatnom broju. Takva inteligencija i danas huška narod protiv njegovih dobrotina i pravih dobročinitelja...

Zato moramo da okrenemo takovoj pokvarenoj inteligenciji, koja je naša najveća opasnost.

inteligenciji ledja i da idemo samo i isključivo za onim nesebičnim i poštivnim ljudima...

Laskavac i prijatelj

Laskavac mnogo govori, a prijatelj je matri. Laskavac će te dovesti ako ga slušaš, u propast; prijatelj ti savjetuje, da budeš bolji.

Čuvaj se dakle laskavca, pa ga izbjegavaj, a iskrena prijatelja štuj, slušaj njegove opomene i nastoj da ostaneš vrijedan njegova prijateljstva.

Čitatelji, pozor!

U posljednjem broju „Istarske Rijeci“ donijeli smo novi red željezničke vožnje u Istri...

Vertical text on the left edge of the page, possibly a date or page indicator.

ako bimo, da mi nje.
 Joh s njum, kataloh prez nje! A
 za lontanata plačat kakove res-
 taje?
 Ja mislim, da ne če. Njemu te, kako
 svakaemu nam, obsesi jednu medaju
 kako kako dno od bačvi i nato če se
 čaka, da se bude moralo.
 To če bit vse lepo i dobro, samo
 nam se naši živi vrnu. Ča j' on šu-
 tamo va kute?
 To mi makina od talagrafa sopo-
 čajo, da videt ja je.
 Vidi, ako je ča dobro. Uhi! Bog budi
 - smilj! No - ča govore?
 Ne! Ne govore oni!...
 Mare! Nego ki?
 Mare! Ja ne znam. Ki... Isuse, Bože!
 Mare! Ča je? Ča je?
 A niš dobro, ranice moja! Povedaju,
 je jedan brod našal nasred mora
 zapečaćenu butiju, a va njoj jednu
 kulu, na kojoj je napisano: Mi smo va
 našem uraganu. Naš vapori dela vodu
 malo pak če poč na dno. Svi Ki-
 ti su od straha poskakali va more,
 samo mi smo još s našim lontanom na
 brodu. Bože u ruke tvoje! Jerina i Fra-
 njo!...
 Ljudi Božji, ča se je to trav-
 natelo? Plišimo, Mare moja, plačimo, zač
 gajao za čem! Družo moj, srdačna gla-
 va moja!
 Mare! Ah, kruta i neboga ja vaša sirota,
 ženio moj!
 Družo moj, kako ču se ja uteci,
 nuzi moj! Va svojeh potrebah, družo
 moj!
 Mare! Sirotica ja prez vas, dragi i mili
 Franjo moj!
 Mare! Lepi moj pogovoru i razgovoru, Ju-
 zo moj! I tako dalje.

IZ HUMA.
Što se sprema?

Kako nam je na srcu. Čujemo, vidimo,
 mnogo stvari ovde koje nas rasu-
 žavaju, a mi samo gledajući mučimo, i
 morno gledajući. Reklo bi se, da smo
 kamenje ili željezni kipovi. Ali nismo baš
 takovi, jer dosti imo na Humsčini toplih
 ljudi i vrućih srca što ljube sebe, svoj je-
 zik i narod. Ali nismo još dosti ni pametni,
 da se udružimo i da skupno mi seljaci
 mašao i postupamo.

Čujemo da se neke nedomaće osobe tuže
 na našeg župnika veleč. M. Kurelića radi
 ono malo našeg jezika što ga još imamo
 u crkvi. Ovi mu sporučuju, da u Humu
 ima osoba, koji ne razumiju slavenski.
 Nes, ne razumiju, kažemo mi, ona tri naša
 učitelja i učiteljice. Radi njih i još par
 učitelja, da se to samo izbaciti naš
 jezik u crkve, da se to gado mjesti itali-
 janski. Za 5-6 osoba morao bi gospo-
 dnik predikati italijanski, a za naš lip-
 odni i više ljudi ne treba slavenski, koji
 same taj jezik govornimo i razumijemo. No,
 mi čemo reći: ako se naš jezik tjera iz
 crkve, tjera se tim i sve nas Slovance. Kad
 bude prazna crkva, komu će služiti i mise
 i predike!? — Sada će radići ona buzetska
 zposoda s našim učiteljstvom na tom, da
 predvjet, biskup zabrani porabu našeg je-
 zika u crkvi. Sve to može se dogoditi, ali
 naša vjerska politika vjerne kršćane otudju-
 je od Boga i vjeri. — Seljaci.

IZ PICAŠTINE.

Što će biti s našim župe-upraviteljem?
 Srednjobno smo se pritužili u «Istarskoj
 Reviji», da je naš župe-upravitelj veleč. G.
 Podražaj, inače Slovenac, izbacio naš jezik
 iz crkve i stao da propovijeda u italijan-
 skom jeziku. Ta naša pritužba imala je
 taj uspjeh, da je sklonula g. župe-upravi-
 telja, da ponovno uvede naš jezik u cr-
 kvu. No to nije bilo po četu nekojim ele-
 mentima, pa su digli kuku i motiku pro-
 tiv njega. I tako sada nastoje, da ga ma-
 ko odavle, jer da je najglovenski dru-
 žavljanin i da pohrvaćuje crkvu i crkveno
 pjevanje. Prigovaraju mu, da nije držao
 najljubiviju pobožnost u italijanskom i latin-
 skom jeziku.

Mi znamo, da novi ljudi hoće da i zad-
 ni slavenski svećenik ostavi Istru; znamo

da to čine jedino radi — politike, koju ti
 novi ljudi pripisivaju u što slavenskog
 svećenstvu; eto zbog politike oni hoće da
 naš svećenik otidje kama daleko, dale-
 ko. Za njim bi morao k nama doći koji
 svećenik, koji ne bude znao ni besedice
 našeg srpsko-hrvatskog jezika. I taj bu-
 dući naš svećenik bit će odobar duševni
 pastir! (budu pastore d'anime), on se ne
 će pacati u politiku, zato će on sasma iz-
 baciti naš slavenski jezik iz crkve, jer p
 Piciju žive samo Italijani.

Narodno gospodarstvo

Kako i po čemu se može da spozna starost
 konja?
 Starost konja može se po zubima prilič-
 no tačno da ustanovi. Konj imade zube u
 gornjoj i donjoj čeljusti, i u obadvjema
 6 sjekutića. Sjekutići se dijele po mjestu:
 unutarnje i vanjske. Sjekutići gornji i
 donji imadu na površini gornjih sjekutića
 dublje, a na donjih pliće. Površine
 sjekutića, uslijed neprekidnog trena, do-
 biljavu razne oblike. — U obadvjema
 čeljustima, sa svake strane imade 6
 kutnjaka. Prva 3 kutnjaka se nje-
 njaju, a druga 3 su stalna. U prvom godini
 pojavljuje se četvrti kutnjak, u dobi od
 1½-2 godine peti, a šesti između 4.-5.
 godine. Osim sjekutića i kutnjaka imadu
 uvijek konji i pastusi, kobile kadkade, još
 jedan zub t. zv. kljvjak. Ovaj zub se nalazi
 između sjekutića i kutnjaka. Kod pastuha
 i konja izrastu gornji kljvci između
 3-5 godine, a dolnji između 4.-6. Zdrbe
 dolazi na svijet sa nutarnjim parom sjeku-
 tića. Kad je zdrbe staro 3 mjeseca, pojavi
 se srednji par sjekutića; u 6. mjesecu je
 srednji par sjekutića — jednako velik kao
 nutarnji par. U 9. mj. se pojavi vanjski par
 sjekutića; u 12. mjesecu je ovaj par sjeku-
 tića jednako visok kao ostali sjekutići. U
 to doba išezavaju udubine na nutarnjem
 1½ par sjekutića. Kad je zdrbe staro 1½
 godine, išezavaju udubine na prednjem
 par, a sa 2 godine na vanjskom. Zdrbehu
 sa 2½ godine je nutarnji trajni par sjeku-
 tića jednako visok sa ostalim milječnjaci-
 ma. Sa 3½ godine ispada srednji par sje-
 kuti sa, a sa 4 je srednji par jednako visok
 kao nutarnji par. Sa 4½ godine ispada
 vanjski par. I između 5-6 godina je vanjski
 par sjekutića jednako velik kao i ostali
 sjekutići. Sa 6 godina gubi udubine na nu-
 tarnjem paru sjekutića u donjoj čeljusti;
 u 7. godini nestaje udubina na ovom paru
 sjekutića, u 8. godini gubi udubine na vanjskom
 paru sjekutića u gornjoj čeljusti, a u 9.
 godini nestaju udubine na nutarnjem
 paru sjekutića u gornjoj čeljusti. U 10. go-
 dini nestaju udubine na srednjem paru
 sjekutića u gornjoj čeljusti, a u 11. istoše
 se udubine na vanjskom paru sjekutića u
 gornjoj čeljusti. Sa 12 godina gubi se ud-
 bine na nutarnjem paru sjekutića u do-
 ljoj čeljusti, sa 13 godina nestaje udubina
 na srednjem paru donje udubine na vanjskom
 paru donje čeljusti. Sa 15 godina nestaje
 udubina na nutarnjem paru, u gornjoj č-
 ljusti, a sa 16. godina izlaze us udubine
 na srednjem paru sjekutića u gornjoj č-
 ljusti. Sa 17 godina nestaje udubine na
 vjaskom paru sjekutića, u gornjoj čeljusti.

neka te on nagradi i neka ti bude laka
 ova djedovska zemlja, koju si ljubio.
 Tvoja bijedna mati Vasilija.
 Pa-kao što je Jugoviča Majka dala zemlji
 i narodu, časti i imenu devet sinova,
 devet sakoletova, tako je u svjetskom ratu
 Petkovića majka žrtvovala na oltar domo-
 vine petero sinova, koji su poginuli kao
 oficiri u srpskoj vojsci.
 Dok su samoranoj majci dolazile vijesti
 o smrti pojedinih sinova, stisla bi dušu i
 srec:
 «Strahovala ostarjela majka
 Strahovala, suze ne puštala.»
 Ali kada su joj došli glasi, da joj je i
 najmladji i najposljednji sin poginuo u
 Skadru:
 Stade majka pa se okamenj;
 Za tren stade, na koljena pade,
 Da poljubi onu zemlju crnu.
 Da poljubi onu zemlju crnu.
 U oku joj sunce potamnijelo,
 U oku joj sunce uneseše.
 U dvore je tudji uneseše.
 Dvore pusti, dvore utrnule
 Sto nikoga više ne čekaju,
 Sto se više nikom ne nadaju.

Ovakove su vam srpske majke i srpske
 sestre. Jedino su one bile kadre odgojiti
 junake Kumanova, Rudnika i Kajmakč-
 anana.
 Hosana velike majke! (iz «Vezan».)

Politički pregled

Rezultat izbora u Rumunjskoj

Vodji rumunjske pučke stranke, ge-
 neralu Avarescu, uspjelo je da sebi osig-
 ra većinu u parlamentu, kako se to moglo
 predviđati. Poznata je naime stvar, da
 u Rumunjskoj pobjeđuje uvijek onaj, koji
 provodi izbore. Avarescu, kojem je kralj
 pre nekoliko mjeseci povjerio izbornu
 vladu, bio je siguran, da će u izborima
 uspjeli. Zahvaljujući proporcionalnom iz-
 bornom sistemu, vlada, kojoj je uspjelo da
 dobije preko 40 procenta svime glasova,
 dobiva 437 mandata, koliko iznaša i na-
 staj broj 288 mandata. Dakle ogromnu
 većinu. U 54 županije dobila je većinu vla-
 da, a u 8 županija opozicija. Avarescu je
 uspio da dobije i većinu glasova narodnih
 manjina. U oči izbora Avarescu je sklopio
 pakt s erdelskim Madžarima, kojima je
 obećao 13 mandata. U zadnjim izborima
 dobili su bili tek 5 mandata. Izbore je pro-
 vodi ministar unutrašnjih djela Gogu.
 Oktavijan Gogu je Erdeljac, bivši član na-
 rodne stranke, iz koje je već davno istu-
 pio. U kabinetu generala Avarescu-a na-
 lazi se u svemu pet ministara iz Erdelja.
 Avarescu uzelo je ove erdelske političare
 u vladu iz čistog političkog računa. Iz
 među erdelskih Rumunja i Rumunja iz
 Kraljevine u starim granicama postoji
 oštar spor. Erdelski Rumunji tuže se na
 ekonomsko i političko zapoštavanje sa
 strane Bukarešta, pa u njihovim zahtjevi-
 ma često dolaze do izražaja i autonomisti-
 čke tendencije. Gotovo svi ti nezadovoljni
 erdelski Rumunji bili su se sabrali u na-
 rodnoj stranci. Avarescu, sastavljajući iz-
 bornu vladu, našao je način da sklone go-
 ve navedene erdelske političare, članove
 narodne stranke, da stupe u njegovu vla-
 du. Račun Avarescu-a bio je tačan. Dako-
 ko da je u tu upet erdelska ministra učini-
 la svu je državnu vlast kojom se u dobroj
 mjeri zna da poslužiti svaka izborna vlada
 u Rumunjskoj. Koalicija agrarne i narod-
 ne stranke dobila je čel u Bukareštu više
 glasova od vladinog partije. Putem erdelskih
 ministara Avarescu je sklopio sporak
 između erdelskim Madžarima i s narodnim
 manjina u Dobruđi.

Novi rumunjski izborni sistem, koji je u
 ovim izborima prvi puta praktično iskušan,
 donio je malim grupama potpuni poraz.
 Od sedam listina, koje su u ovim izborima
 postavljene, doći će jedva četiri u parla-
 ment. I to vladina stranka, koalicija na-
 rodne i agrarne stranke, liberalne stranke
 i antisemite. Ostale stranke ne će po svoj
 prilici dobiti ni jednog mandata. Možda bi
 još kod konačnog obračunavanja mogli so-
 cijalni demokrati dobiti koji mandat.

Konačni je rezultat izbora ovaj: U staroj
 Rumunjskoj dobio je Avarescu 623,425, li-
 berali 119,397, narodna i agrarna stranka
 343,167, Cuca (antisemite) 36,418, socijaliste
 4017, komuniste 2254 i činovničke stranke
 2532 glasa. U Besarabiji: Avarescu 180,668,
 liberali 21,343, narodna i agrarna stranka
 59,397, Cuca 3822, činovnički 273. Erdelj
 Avarescu 385,515, liberali 28,109, na-
 rodna i agrarna stranka 341,541, Cuca
 41,834, socijaliste 17,291, komuniste 25,908.
 U Bukovini: Avarescu 26,285, liberali 7783,
 agrarna narodna stranka 29,834, Cuca
 14,083, socijaliste 14,202. Ukupni je rezultat
 sljedeći:
 Avarescu 1,243,909, liberali 176,763, na-
 rodna i agrarna stranka 707,263, Cuca
 100,889, socijaliste 35,570, činovnički 32,080 i
 komuniste 23,168.

Prema tome predloženo se može zaklju-
 čiti sljedeća podjela mandata: Avarescu
 288, narodna i agrarna stranka 82, liberali
 15 i Cuca 8 ili 9 mandata. Ostale stranke
 ostale bi bez mandata.

Pobjeda je Avarescu apsolutna. Dobive-
 na većina u vladi. Sad će Avarescu morati da
 pristupi ostvarivanju svog programa. U
 prvom redu trebaju će pristupiti riješenju
 problema unutarnje politike, reformi po-
 znožnog sistema, carinske politike, izjedna-
 čenju zakonodavstva itd. Zatim dolaze
 problemi vanjske politike. Avarescu je poznat
 kao prijatelj Italije. U koliko li će njegovo
 italofilsko raspoloženje imati utjecaja na
 vanjsku politiku Rumunjske vidjet će se
 domala.

Vojnička revolucija u Portugalu.

U Lisabonu, glavnom gradu Portugalu
 je buknula oviha dana nova vojnička re-
 volucija. Vlada je dala upsatiti mnogo ljudi.
 Guverner Lisabona je objavio, da je red i
 mir uspostaviti izuzevši u Bragi, gdje se
 u posada odupira pod vodstvom generala
 Coste. Sa ministarskog je savjeta objavl-
 jeni komuniké, u kojem se kaže, da su u
 Bragu odaslana dva odjeljenja vojnika da
 uguše pobunu. Više avijatičkih časnika iz
 vjedi vjernih četa preletjeli su po nalogu
 vlade buntovno zemljište i vratili se u
 Lisabon s izvajom, da nisu opazili nika-
 kvih većih gibanja četa. Sve bezopasno
 veze su u redu, izuzevši onih, koje vode
 u Bragu. Medjutim se sa privatnih strana
 javlja, da se je vojnički ustanak u Portugalu
 proširio sada i na Oporto, gdje se tam-
 ojnja divizija pridružila buntovnicima i na-
 stupa protiv Lisabona.

**Proslava 50-godišnjice smrti Františka
 Palacky-a u Česloslovačkoj.**

Cijela Česloslovačka slavila je ovih dana
 petdesetogodišnjicu smrti (26. maja 1876.)
 velikog historičara, narodnog vođe i učitelja,
 Františka Palackog, koji je češkoj
 politici 19. vijeka dao misao i program.
 Pisac monumentalnog djela o češkoj histo-

riji postao je vodja narodni. Vjerovao je
 dugo, osobito 1848. god., da se historija
 može da prerodi u duhu slobode i ravno-
 pravnosti. Poslije je sve više gubio tu
 vjeru. Njegov put u Rusiju 1867. značio je
 veliki preokret. U predsjedjeje rata fran-
 cusko-pruskog g. 1870. njegov zet Rieger
 predaje Napoleonu III. memoarum o
 zahtjevima Ceha. U mnogim članicima on
 je široki predvidjao, da će doći dan
 kad će protiv njemačko-austrijske ekspan-
 zije ustati sav evropski svijet. Vjerujući u
 budućnost Palacky je stvorio čuvenu
 krilaticu: «Bilo nas je prije Austrije, bit
 ćemo i poslije nje! Nijedno ropstvo nije
 vječito, a nit će ikada da bude!»

**Osuda falsifikatora francuskih novčanica
 u Madžarskoj.**

U Pešti je završen proces protiv falsifi-
 katora stranih novčanica. Glavni krivci
 Windischgraetz i Nadossy osuđeni su sva-
 ki na 4 godine tamnice, 10,000,000 kruna
 novčane globe i tri godine gubitka služ-
 benih i političkih prava. Kurtz, Góré, Ra-
 ba i drugi sudionici osuđeni su na tri do
 četno dvije, i jednu godinu. Krivci su blago
 sudjeni ali je osuda važna zato, što je i
 madžarski sud priznao, da su u Madžar-
 skoj najuglednije ličnosti vršile iz «patri-
 otskih» razloga zločinačke poslove.

Domaće novosti

Tko sije vjeter — Zanje buru!

Naši dražesni prijatelji kod «Pučkog
 Prijatelja», «Malog lista» i «Zbornika»,
 koje de facto uređuju sami svećenici,
 već dvije godine trube u svijet najpod-
 liju laž, da se naime naš list badava ra-
 zasilije po cijeloj Istri. Mi na to podto i
 neistinito pisanje nismo nikada reagir-
 ali, a ne čemo ni danas, jer je suviše.
 Naši čestiti pretplatnici najbolje znadu,
 koliko ima tu istine. Isto tako nismo
 htjeli da gospodi klevetnicima uzvr-
 čamo milo za drago, jer smo znali, da to
 nije dostojno jednog ozbiljnog lista.
 Pustili smo ih radije da pišu, što hoće.
 Znali smo, da će se već pokajati radi
 toga. I nismo se prevargili. Na posljed-
 njem fašističkom kongresu u Puli pao
 je sa strana adv. De Petrisa predlog,
 da se stane na put cjelokupnoj hrvat-
 i sloven. štampi u Julskoj Kraljini, koja
 da se po cijeloj Istri razasilije badava
 zbog slavenske propagande. Sve je to
 posljedica lažnog i neutemeljenog de-
 nuncijsanskog pisanja napomenutih
 listova. Oni su nas htjeli ocruviti pred
 italijanskom javnosti, samo da sebe
 podignu. Pa što su postigli? Sjajali su
 vjeter, a sada žanju buru! Bilo im na
 čast!

Smrtna kosa.

U petak, dne 28. maja 1926. preminula
 je nakon duge i teške bolesti u Ližnjanu
 kod Pule Manda Fedel, žena našega čes-
 titega i neutrštivoga g. Josipa Fedela.
 Pokojnica je bila dobra majka i čes-
 tita žena. Svoju djecu uzgojila je u na-
 rodnom duhu. U Ližnjanu je bila od
 svih štovana i ljubljena.

Sprovod smrtnih ostanaka nezabo-
 ravne pokojnice vršio se u nedjelju. Na
 sprovod je došlo mnogo štovatelja i pri-
 jatelja pokojne Mande i to nesamo iz
 Ližnjana, nego i iz okolišnjih sela: Me-
 dulina, Pomer, Premanture, Altura i
 drugih mjesta.

Pokojnica ostavlja: muža Josipa i si-
 nove Martina i Josipa.
 Rascvijenjenu porodicu naše iskreno
 sauečeše, a pokojnici mir i pokoj vječni!

«Queste son brutte ore!...»

Piše nam prijatelj iz Pule: — Prošle
 nedjelje umrla je u Monte Serpo (Sija-
 na) Luca ud. Ivančić. Pokojnica je oko
 10 u jutro zamolila svog sina Ivana, da
 joj dovede jednog svećenika. Sin je od-
 mah isao k fratrima, koji se nalaze u
 crkvi Majke Božje, te ih zamolio, da idu
 pomazati njegovu majku svetim uljem.
 Fratris nisu htjeli da se odazovu tom po-
 zivu. Stavio je — jedan je odvratio: Que-
 ste son brutte ore!... I tako je jedna
 starica umrla bez svećeničke asistencije.

Pokojnica je bila rodom iz Lanišča.
 Bila je plemenita žena i majka. Ostav-
 lja sina Ivana, kćerku Mariju (koja se
 nalazi u Americi), pastorka Juru i
 unuka Saju Brajkovića, našega pozna-
 toga rođoljuba iz Brudca.

Djeci, pastorku, unuku i rodbini naše
 sažaljenje, a pokojnici pokoj duši!

50-godišnjica Vladimira Nazora.

Prošle nedjelje, dne 30. maja 1926. navr-
 šio je 50 godina svoga života jedan od naj-
 boljih jugoslavenskih pjesnika, naš prijate-
 lja g. Vladimira Nazora.
 G. Vladimir Nazor rodio se 30. maja 1876.
 u Postirima na otoku Braču (Dalmacija).
 Još kao djak u Splitu počeo je da piše
 pjesme, koje su onda izlazile u zadarskoj
 «Istri», pod pseudonimom «Vladimir Pri-
 morsk». Istodobno se bavio i časopis-
 tvom. Nazorov drug i prijatelj, koji je pisao
 pod pseudonimom «Tugomir Cetinski». Odmah su u početku Nazor i Cetinski skre-

nuli pažnju na sebe. Kasnije je, kao univerzitetski djak, Nazor saradivao u svim boljim našim književnim listovima.

Svršivši sveučilišne nauke i usposobivši se za profesora, počeo je sve to revnije da radi na književnom polju. Sljedile su zbirke jedna za drugom: «Slavenske Legend», «Zivana», «Pjesma o narodu hrvatskome», «Knjiga o kraljevima hrvatskim», «Krvava košulja», «Lirika», «Zbirka pjesama», itd.

Za vrijeme svoga učiteljevanja na preporuku u Kastvu, napisao je i značajnu istarsku priču «Veli Jože», u kojoj je simbolizovao borbu istarskog hrvatskog seljaka protiv feudalne gospode.

Nazorove pjesme isticala su se uvijek jedrinom stila i bogatstvom riječi, te nekom rasnom snagom, koja se izdizala visoko nad običnim frazerstvom t. zv. rodoljubnog pjesništva. Njegovi su stihovi bili klesani, govorili su stibijskim govorom i duboko prodirali u dušu omladine. Revolucionarna nacionalistička omladina pred svjetskim ratom gledala je u Nazoru svoga bardi, a Italijani ga i danas nazivaju jugoslovenskim Carducciem.

Poslije rata Nazor je neko vrijeme živio u Zagrebu, a zatim se povukao u Crikvenicu (kao direktor «Dija Doma») i tu je, na pogled svome moru, pjevao i dalje dajući pjesme sve to nježnije i savršenije forme. Danas je, bez sumnje, ako ne prvi jugoslovenski liričar, svakako među najboljima. Javlja se redovito u zagrebačkim i u beogradskim literarnim revijama, javlja se nesamo pjesmom već i prozom. U «Srpskom Književnom Glasniku» izišlo je nekoliko vrlo uspješnih novela, od kojih neke iz našeg života na ostrvima. Vrlo su zanimljive i njegove uspomene, koje su izišle u posebnju knjizi. Iz svake pjesme, kao i iz svake stranice njegovih proza, Nazor se ispoljava kao velik umjetnik, koji služi samo idealima umjetnosti, daleko od dnevnih buke političkog vašara, sav predan svome unutarnjem životu.

Prigodom ove obiljetnice, šalje mu uredništvo «Istarske Rijetice» u ime svoje i brojnih prijatelja i poštovalaca u Istri najsrdačnije čestitke uz želju, da nam još dugo bogati našu pjesmu i promosi časno ime svog zavjatiča. Na mnogaj!

Šesti međunarodni velesajam uzoraka u Ljubljani.

Primamo od kr. jugosl. generalnog konzulata u Trstu: — Od 26. junija do 5. julija 1926. vrši se u Ljubljani VI. međunarodni velesajam uzoraka. Na tom velesajmu bit će izloženo cjelokupno gospodarstvo mlade jugoslovenske države, koja kroči put napretka. Ljubljanski velesajam uzoraka posjeti svake godine preko 100.000 osoba. Posjetici sajma, koji imaju sajamsku iskaznicu, plaćaju samo 10 lira za vizu, a uz to uživaju i popust na željeznicama; u Jugoslaviji, Čehoslovačkoj i Mađarskoj 50%, u Italiji 30%, a u Austriji 25%. Snižena željeznička tarifa važi za sve vlakove osim «S. Orient Express»-voza. Po sniženju ne cijeni mogu se voziti i oni putnici, koji se ukrcavaju na jugoslovenskim parobrodima.

Legitimacije za ljubljanski velesajam uzoraka može se dobiti i kod kr. jugoslovenskog generalnog konzulata u Trstu (Piazza Venezia br. 1). Te legitimacije stoji 30 dinara, a dobivaju se u pasokom odjeljenju konzulata u redovnim satovima: od 9—12.30 i od 18—18.30 (Ulaz Riva Grumula).

Tko hoće, nakon pregleda velesajma može da produži putovanje prama jugu, kamo ga primamljuje sinje Jadransko more, ili prama Bledu — ljetnoj rezidenci Nj. V. kralja Aleksandra — da se naužije prirodni krasota Slovenije.

Potanje informacije daje J. Cehovin u Trstu (Viale XX. Settembre 65/1).

Svega po malo

KATASTROFALNE NESREĆE ŠIROK SVJETA

U Sao Paulo je eksplodirao magazin eksploziv, pri tom su ubijena dva oficira i dvadesetak vojnika. — U rudu u Chrontonu u Pensilvaniji nastaje požar, uslijed kojega je blizu sto radnika odrezano od svijeta, i njihova sudbina nepoznata. — U švedskoj tvornici dinamita u Graensbergu nastala je eksplozija, kojom je prilikom ubijeno šest osoba, a dvanaest ih je ranjeno. — U rudniku Peruk u Bugarskoj otkinuo se jedan vagonet pun ugljena, i pao na grupu radnika, od kojih je dvojicu ubio, a sedam teško ranio. — Na britanskom parobrodu «Essequobo» u Georgetownu u Britskoj Guvani puknula je glavna parna cijev, uslijed čega je ubijeno 7 osoba, a 25 ih je ranjeno. — Mjesto Kotelnic u guberniji Vjatka u Rusiji uništeno je požarom, te je oko 7.000 ljudi ostalo bez krova. — U Argentini su vladali silni prolomi oblaka, koji su uništili usjeve i prouzročili poplave rijeka na velikim kompleksima. — Vezuv je pojačao svoju djelatnost, te sipa u obilnijoj mjeri užareni materijal. Ipak momentano ne postoji još direktna opasnost. — Na berlinskom se aerodromu srušio vojnički školski aeroplan iz visine od 500 metara. Pilot je ostao na mjestu mrtav.

DAROVİ

Za fond «Istarske Rijetice» platio je Tone u dva navrata po 10 lira (ukupno 20 lira) za izdavanje partije brisulke protiv nepobjedivog Jožeta.

Zivilji jedan i drugi!

Gospodin kapetan R. Zlokovik iz Gruža daruje 10 lira, a gg. Josip i Franjo Primuz iz južne Amerike 3 lire u fond «Istarske Rijetice».

Tudja valuta na tržanišnoj burzi.

Jučer moglo se kupiti dotično prodati jedna engleska lira 26.50 ital. lira; 1 američki dolar 26.55 ital. lira; 100 njemačkih maraka 630 ital. lira; 100 švicarskih franka 510.30 ital. lira; 100 francuskih franka 85 ital. lira; 100 čehoslovačkih kruna 78.95 ital. lira; 100 jugoslovenskih dinara 46.95 ital. lira; 100 rumunjskih leja 10.50 ital. lira.

Izdavač, direktor i odgovorni urednik: IVAN STARI Tiskar: TISKARA «EDINOST» U TRSTU

POZIV

XXIX. redovitu glavnu skupštinu Istarske Posujilnice u Puli registr. zadruga na ograničeno jamčenje sa svojom Podružnicom u Pazinu koja će se održavati u subotu, dne 12. svibnja u 10 sati u zadržanim prostorijama Matice, u Puli, via Badoglio 9 (ex San Martino)

DNEVNI RED:

- 1. Čitanje zapisnika posljednje glavne skupštine; 2. Čitanje revizijskog izvješća Zadruga Zveze u Trstu; 3. Izvještaj upravnog odbora; 4. Izvještaj nadzornog odbora; 5. Odobrenje zaglavno računa za godinu 1925. 6. Izbor triju članova pomirbenog suda; 7. Eventualije.

STAREŠINSTVO.

Opaska: U slučaju, da ne bude na određeno vrijeme dovoljan broj prisutnih zadruga održavati će se skupština pol sata kasnije sa istim dnevnim redom, koja će u smislu § 47. zadržinskih pravila, stvoriti pravovaljane zaključke bez obzira na broj prisutnih zadruga.

KOME TREBA dobrog domaćeg vina u većoj količini, neka se obrati na Radovana Matu, selo Jehnici — Žbandaj kod Poreča, uz veoma povoljnu cijenu.

IVAN RIBARIĆ iz VODICA KBR. 66 (Vodize iz Castelnuovo) — prodaje svoju kuću, staju, zemljište, šumu i skupno seosko dobro, — jer mu nema tko iz porodice da obradjuje imanje.

TKO želi kupiti ili prodati kuću, vrt, zemljište itd. neka se obrati na Antuna Rakica u Trstu (Via Commerciale br. 104).

DOBRO vino i izvrsnu rakiju može se dobiti u poznatom vinotičju g. Pečenko (Scala Belvedere 1).

NAVIGAZIONE GEN. ITALIANA GENOVA

Table of shipping routes and schedules for Pruga za Južnu Ameriku, Pruga za Sjevernu Ameriku, Pruga za Centralnu Ameriku, Pruga za Australiju, and Pruga za Trst.

NOVE GREDE I DASKE prodaje po najpovoljnijim cijenama Matej Bančić — Kršanci p. Žminj (Glimno), Istra.

Zlato, srebro, krune, platin i umjetne zube

Zlatarna ALBERT POWH Trst, Via Mazzini 46

Trgovina koža i raz ih postola skit: potrepština

FRAN CINK CAMPO BELVEDERE br. 1

držu u svom skladištu svake vrste u tu struku zasjecajuće robe uz najnižu dnevnu cijenu.

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA

Centrala u Ljubljani Dionička glavica i pričuvna: 60.000.000 dinara. Bavi se svim bankovnim poslovima. Prima uloge na uložene knjizice, te ih ukamatuje sa 4%, a uloge na tekuće račune sa 4 1/2%, netto.

RED VOŽNJE (Važi od 15. maja 1926. do opoziva)

Multiple train timetables for routes: Trieste-Campomario-Pola, Trieste-Cantano-Rovigno, Trieste-Parenzo, Trieste-Panzeno, Trieste-Flume, and Trieste-Erpelle-Cosina.

GLYCOL

Vrlo uspješno sredstvo naročito doba za vrijeme vrućine. Osjeća slab na živcima i trpi od...

Castellanovich, Trst VIA GIULIANI 42 (Sv. Jakov)

KRUNE

plaća po 2.- L ALOJZIJ POWH, Piazza Garibaldi 2 prvi kat